

Motion till riksdagen 2005/06:N281

av **Fredrik Olovsson (s)**

Energetiska material

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att stärka den svenska industrin kring energetiska material.

Motivering

Innovativ användning av explosivämnen utgör grund för en betydande andel av svensk industri. Sveriges mycket framstående position inom området grundlades av Alfred Nobel som genom innovationer och epokgörande industriella gärningar förde fram Sverige i internationell tätposition.

Explosivämnen och explosiva varor framtagna under 1900-talet är mycket stabila och kan behålla sina explosiva egenskaper i hundratals år. Vi kommer alltså att leva med dessa produkter under mycket lång tid. Krav på producentansvar samt innehavaransvar innebär att moderna, hållbara metoder för avveckling och ekologiskt riktig kretsloppshantering av explosiva varor måste utvecklas. Samtidigt behöver dagens kunskap och kompetens inom explosivvaruområdet struktureras för att föras över till kommande generationer. Detta är nödvändigt inte minst av säkerhetsskäl. Dagens snabba strukturomvandling som på detta område leder till mindre enheter, innebär att helt nya krav ställs på fortbildning och vidareutbildning.

Kvalificerad forskning och utveckling inom teknikområdet avveckling av explosiva varor är en förutsättning för att Sveriges ledande position inom denna miljödrivna industrisektor skall kunna bevaras och vidareutvecklas. Behoven är stora både i Sverige och i vår omvärld. Runt om i världen, inte minst i östra Europa, finns stora mängder ammunition, minor m.m. Det finns därför ett stort behov av att oskadliggöra dessa och samtidigt återvinna materialen för civila, fredliga ändamål, på ett miljöriktigt och hållbart sätt. Dessutom har de senaste decennierna givit nya civila produkter baserade på innovativ användning av explosivämnen. Ett sådant exempel är krockkuddar som förekommer i alla moderna bilar.

Fel! Okänt namn på

Området energetiska material är på många sätt ett intressant område där det finns svenska tillväxtpotentialer. Helt nödvändigt är emellertid att det utvecklas processer och metoder för avveckling på ett säkert och ekologiskt hållbart sätt. För att genomföra detta behöver ett FoU-centrum byggas upp. Idag samlas stora delar av branschen i KCEM (Kompetenscenter för energetiska material) som är en organisation för alla som arbetar med energetiska material. Kompetenscentret har till uppgift att främja utbildning av personal på samtliga nivåer, stödja och initiera forskning vid universitet, högskolor och andra institutioner. Man bedriver även uppdragsverksamhet inom utbildning, teknik-, process-, och produktutveckling inom området energetiska material. Den ideella organisationen har emellertid begränsade möjligheter att själv stå för forskning och utveckling. Därför är det rimligt att även staten, tillsammans med branschen, tar ansvar för utvecklingen på området energetiska material på ungefär det sätt som idag sker inom andra industrigrenar där Sverige ligger långt framme. Ett annat sätt är att utveckla ett industriforskningsinstitut på området. Redan idag finns väl utvecklad verksamhet vid Vingåkersverken och till denna verksamhet knyts i allt högre grad forskning. I Mälardalsområdet med omnejd finns många universitet, högskolor och forskningsinstitut som med fördel kan samverka kring nyttjandet av de unika resurser som finns på Vingåkersverken för tillämpad forskning och utveckling inom området.

Staten ökar nu sina insatser för att skapa en starkare institutsektor i Sverige. Samtidigt har regeringen startat ett ambitiöst arbete med att tillsammans med företrädare för några av Sveriges mest centrala branscher och dess fackliga organisationer gemensamt utarbeta strategiprogram för att utveckla Sveriges ledande positioner inom dessa branscher, där bland annat forskning och produktion är exempel på frågor som behandlas i detta sammanhang. Energetiska material är ett område där detta skulle vara en bra modell för att utveckla och stärka Sveriges konkurrenskraft.

Stockholm den 27 september 2005

Fredrik Olovsson (s)